

VGR Analys 2021:11 – bilaga 3

Koncernkontoret

2021-04-13

Bilaga 3: Programmet för Livsmedel och gröna näringar 2017-2020

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Syfte och mål	3
2. Genomförande.....	4
3. Måluppfyllelse och resultat.....	11

Figur- och tabellförteckning

Figur 1: Beslutade medel (tkr) 2017-2020 fördelade på insatsområden och nämnd	4
Figur 2: Förväntad medfinansiering (tkr) fördelat på medfinansierstyp i beslutade projekt 2017–2020.....	5
Figur 3: Västra Götalandsregionens medfinansiering per projektbeslut.....	5
Figur 4: Hur väl känner du till programmet för livsmedel och gröna näringar? (N=10).....	6
Figur 5: Hur fick du kännedom om programmet för livsmedel och gröna näringar? (N=10)	7
Figur 6: Har det faktum att projektet ingått i programmet för livsmedel och gröna näringar haft någon betydelse för projektets genomförande och/eller resultat? (N=10).....	8
Figur 7: Har du under eller efter projektets genomförande varit i dialog med andra projektägare inom samma program? (N=10)	8
Figur 8: Har du använt programmet för livsmedel och gröna näringar som en del i att sprida information om projektet? (N=10)	9
Figur 9: Från projektägarens synvinkel, anser du att programformen är ett bra sätt att organisera insatser inom prioriterade områden? (N=10)	10
Figur 10: Hur ser du på vägledningen från Västra Götalandsregionen i samband med... (N=10).....	10
Figur 11: Bedömer du att resultaten av ert projekt bidragit till programmets målsättning? (N=10).....	12
Figur 12: Uppfattar du att ert projekt nådde den förväntade målsättning som angavs i ansökan? (N=10).....	14
Figur 13: Inom vilket geografiskt område bedömer du att projektet gett resultat? (N=10).15	
Figur 14: Hade ni genomfört projektet utan stöd från Västra Götalandsregionen? (N=10) 15	
Tabell 1: Utfall av VG2020-indikatorer i avslutade projekt	16

1. Inledning

Västra Götalandsregionens program för livsmedel och gröna näringar 2017–2020 avser hela livsmedelskedjan, från jord till bord. Programmet är antaget av regionutvecklingsnämnden (RUN) och miljönämnden (MN), och fungerar även som regionens livsmedelsstrategi. Det ska även bidra till att det regionala målet om en fossiloberoende region nås.

Inom ramen för utvärderingen har intervjuer genomförts med programansvariga från miljöavdelningen respektive FoUU-avdelningen. Den sistnämnda kom in i arbetet när programmet var antaget medan ansvarig från miljöavdelning ansvarade för framtagandet. Arbetet med livsmedelsprogrammet sker som ett team där de ansvarar för olika delar av livsmedelskedjan. Enkäten gick ut till 21 enskilda mottagare och av dessa var 3 inte leverbara. Antalet som svarade på enkäten är 10 (48%).

1.1 Bakgrund

Bakgrunden till programmet går tillbaka till 2003 som ett resultat av en stor dialogprocess som miljönämnden genomförde med aktörer och kommuner vad gäller viktiga områden att satsa på. Livsmedel lyftes då upp tillsammans med energi, transporter och vatten.

Huvudsyftet med det nuvarande programmet är enligt en programansvarig att paketera området och satsningarna både gentemot politiken och övriga aktörer. När det nuvarande programmet togs fram kopplades det till VG2020 samt till Klimat 2030 där Klimatsmart och hälsosam mat är ett prioriterat fokusområde.

Utvärdering av programmet för livsmedel och gröna näringar 2013-2016

Inför programperioden 2017-2020 genomfördes en utvärdering av handlingsprogrammet för Livsmedel och gröna näringar 2013-2016¹. Resultaten var en viktig utgångspunkt under framtagandet av det nuvarande programmet. Bland annat kom utvärderarna fram till att programmet hade möjliggjort en kraftsamling kring sakområdet som inte tidigare varit möjligt. Det handlade både om den interna samordningen inom VGR som mellan VGR och externa aktörer.

Utvärderarna bedömde att handlingsprogrammet framförallt lyft frågan kring livsmedel och gröna näringar till en ny nivå vad gäller Västra Götalandsregionens positionering inom området. Måluppfyllelsen ansågs som goda även om utvärderarna lyfte att programmet hade inriktningsmål.

1.2 Syfte och mål

Programmet för livsmedel och gröna näringar 2017-2020 ska bidra till utvecklingen mot en hållbar livsmedelsförsörjning. De mål som insatser ska bidra till är:

- stärkt innovationskraft i Västra Götaland genom samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig sektor
- mer hållbar livsmedelsproduktion för att möta utmaningar inom klimat- och miljöområdet och för att möta ökande kundkrav

^{1 1} Handlingsprogrammen i genomförandet av Vision VGR och VGR 2020 (RUN 2016-01256). Genomförd av Kontigo AB på uppdrag av Västra Götalandsregionen.

- ökad sysselsättning med fokus på kompetensförsörjning, branschens attraktivitet och utveckling av små och medelstora företag
- mer hållbar konsumtion av livsmedel för att främja folkhälsa och minska miljöpåverkan

Insatsområdena i programmet är:

- Ökad konkurrenskraft genom kraftsamling och innovation
- Förbättrad kompetensförsörjning och attraktivitet i branschen
- Hållbar konsumtion av livsmedel

Det anges i intervjuerna att det finns en överlappning mot de generella programmen Arbetsmarknad och utbildning respektive SMF. Som exempel lyfts att kompetensfrågan är en nyckelfråga för branschen. Enligt en programansvarig har det varit en styrka att det har funnits flera ingångar, för de som ansvarar för de generella kompetenserna har kunnat föra in detta och det har varit befruktande för livsmedelsområdet. Det finns även en tydlig överlappning gentemot det maritima programmet då det handlar om livsmedel från havet. Förädlingsdelen ligger mer inom livsmedelsprogrammet medan fiske ligger mer inom det maritima programmet. Detta anges ha hanterats genom att löpande kontakt mellan programansvariga där det till exempel vid olika ansökningar bestäms inom vilket program ett projekt ska hanteras. Det som styr då är framförallt en administrativ fråga. Slutligen lyfts att det finns det även en överlappning mot energi och bioinnovation där till exempel skogsfrågan kommer in.

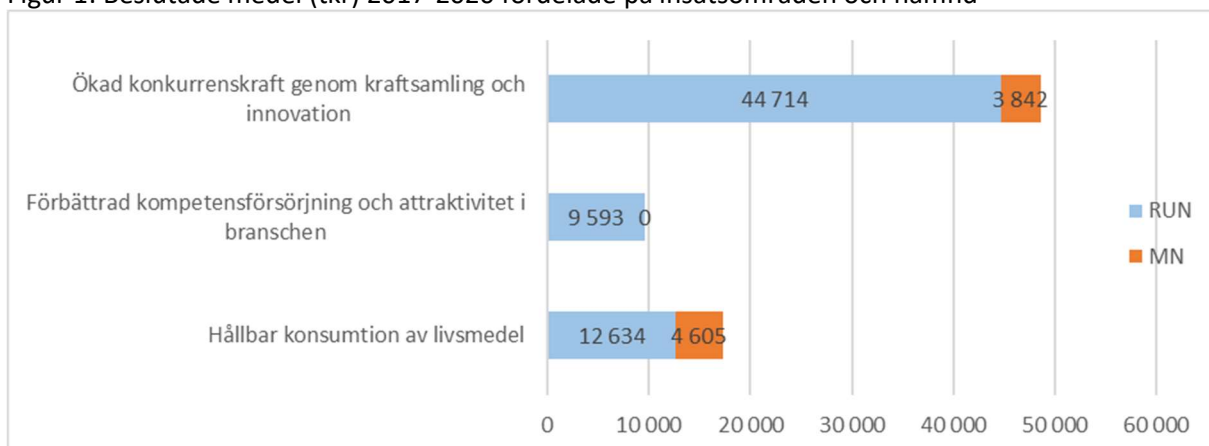
2. Genomförande

Finansiering av projekt och verksamheter

Sammanlagt för perioden 2017-2020 har Västra Götalandsregionen medfinansierat 47 projekt och drygt 75 miljoner kronor. Av detta har miljönämnden medfinansierat projekt på drygt 8,5 mnkr och regionutvecklingsnämnden projekt på drygt 66,9 mnkr.

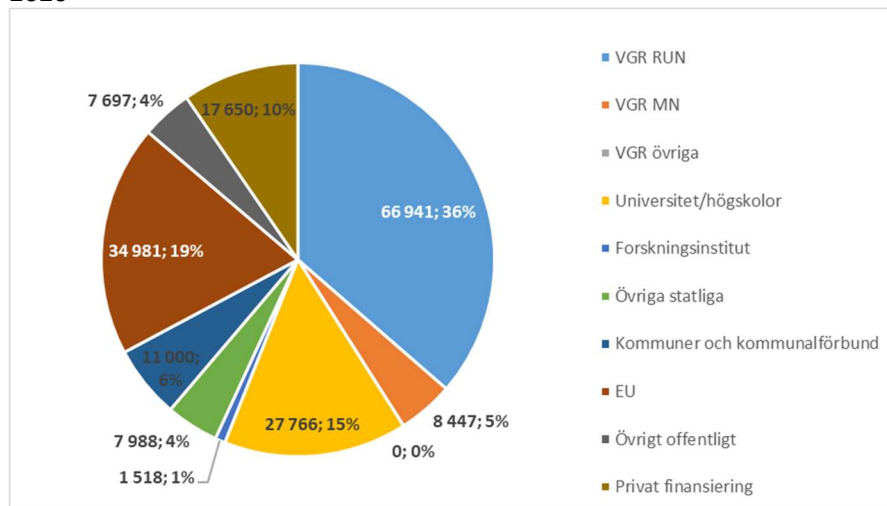
Fördelningen av VGR-medlen har till största del gått till insatsområden *Ökad konkurrenskraft genom kraftsamling och innovation*. Medlen från miljönämnden har fördelats förhållandevis jämnt mellan två insatsområden.

Figur 1: Beslutade medel (tkr) 2017-2020 fördelade på insatsområden och nämnd

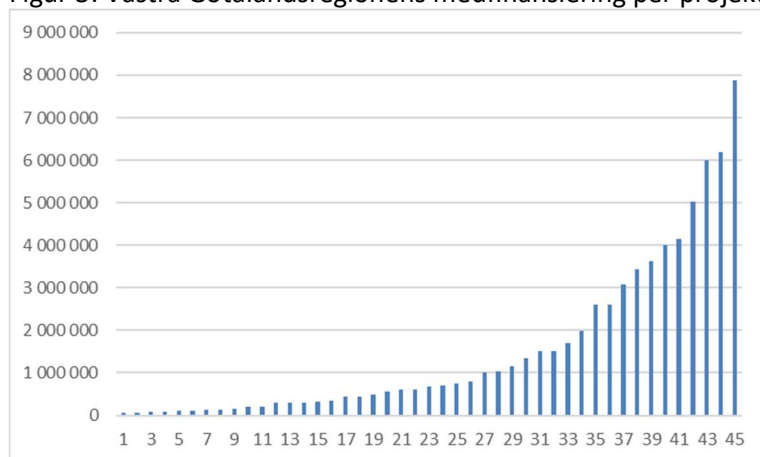

Västra Götalandsregionen har i programmet medfinansierat insatserna till 41 procent. I figuren nedan framgår övriga medfinansierare där EU är näst största finansiären.

Figur 2: Förväntad medfinansiering (tkr) fördelat på medfinansierstyp i beslutade projekt 2017–2020

Figur 3: Västra Götalandsregionens medfinansiering per projektbeslut

Medianstorleken ligger på drygt 600 tkr vilket innebär att mer än hälften har fått mer än detta i medfinansiering. Genomsnittlig nivå av VGR-medel ligger på 1,5 tkr. Störst projekt utifrån VGR-medel är *Kompetensförsörjning och företagsutveckling i lanthuset* vid SLU. Även näst största projektet utifrån VGR-medel går till SLU och avser projektet *Innovationskraft och miljönytta i precisionsodlingen*.

Målgruppen för programmet är akademi, institut, företag, offentliga parter och andra organisationer som samverkar och bidrar till ett eller flera av ovanstående mål. En genomgång av projektlistan visar att en stor mottagare av VGR-medel är RISE. De har erhållit drygt 23 mnkr. Andra större mottagare är Agroväst med drygt 15 mnkr, Lokalproducerat i Väst 5,4 mnkr samt universitet och högskolor med 19,6 mnkr. Vad gäller universitet och högskolor har merparten gått till SLU (90%) men även Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Borås har erhållit vissa medel.

De verksamheter som har tagits upp som en del av programmet är Agroväst, Lokalproducerat i Väst, Skolmatsakademin och från år 2020 även LivsmedelsAcceleratorn. För 2020 uppgick verksamhetsbidragen till 11,1 mnkr.

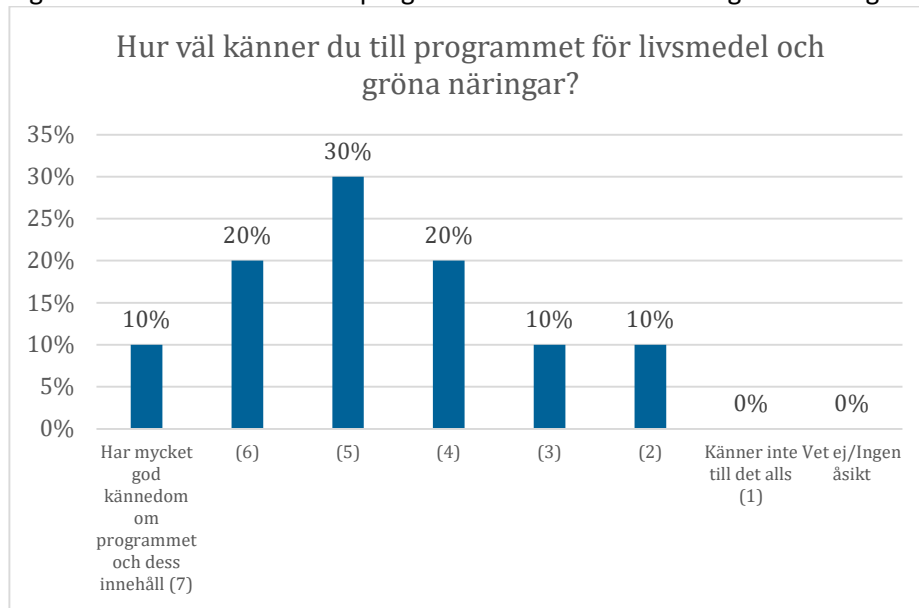
Kunskap om programmet

Av 10 respondenter är det 80 procent som svarar att de känner till att projektet har beviljats medel från programmet livsmedel och gröna näringar. Resten svarar delvis på frågan. En svarande säger:

”Jag har nog antagit det, men inte varit helt säker.”

Kännedomen om programmet varierar som framgår i figuren nedan där mer än hälften av de svarande svarar 5-7, där 7 är har mycket god kännedom om programmet och dess innehåll.

Figur 4: Hur väl känner du till programmet för livsmedel och gröna näringar? (N=10)

En svarande uttrycker det med att:

”Vår organisation har såsom så många andra aktörer inom sektorn bidragit i förarbetet för programmet.”

Den viktigaste källan för att få kännedom om programmet är genom handläggare på VGR. Av de tio svarande var det 70 procent som anger detta.

Figur 5: Hur fick du kännedom om programmet för livsmedel och gröna näringar? (N=10)

Programmet ett viktigt sätt för att tydliggöra och för att skapa långsiktighet

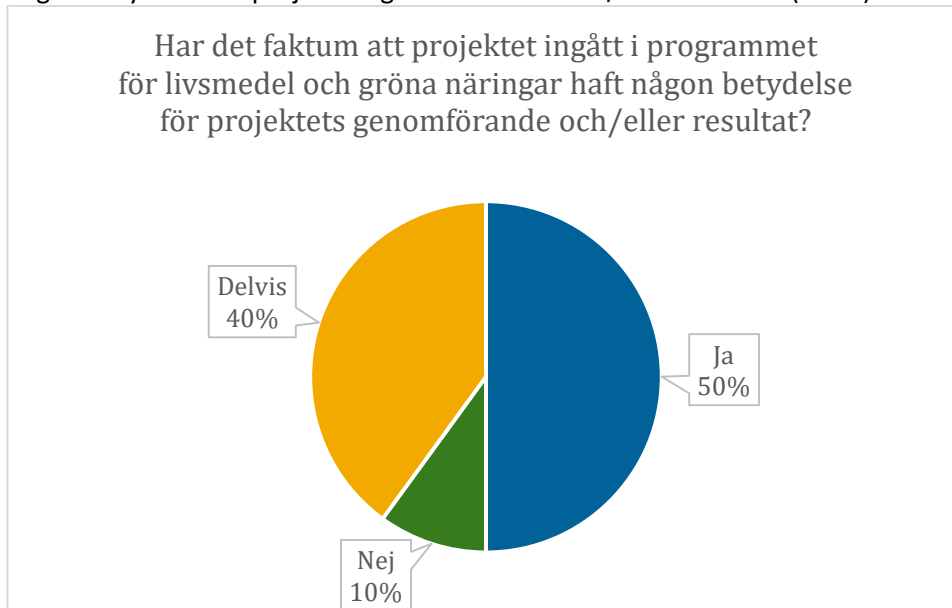
Båda programansvariga anser att programmet tillför en tydlighet och ett viktigt ramverk för arbetet. Dels innebär arbetssättet och den tilldelade budgeten fördelar internt som en vägledning och en långsiktighet över mandatperioder, vilket ger en bra kontinuitet. Dels ses programmet och paketeringen av insatser som ett viktigt verktyg för att nationellt kommunicera hur VGR strukturerat sitt arbete inom livsmedelsområdet. Likväl blir det en tydlighet gentemot berörda aktörer i Västra Götaland vilka satsningar som ligger i linje med de regionala prioriteringarna. Programmet ses av de ansvariga som något unikt som vi behöver värna om och bygga vidare på.

”...programnivån skapar ett stort mått av begriplighet som är jätteviktigt...”

Utan ett program riskerar insatserna att bli mindre systematiska, vilket skulle innebära en nackdel, då det handlar om att bygga långsiktiga och bärkraftiga strukturer. De signaler som uppfattats från politiskt håll är att programformen är bra.

Av de projektägare som svarat på enkäten bedömer hälften att det faktum att projektet ingått i livsmedelsprogrammet haft betydelse för dess genomförande och/eller resultat och 40 % anser att det *delvis* haft betydelse (se diagram nedan). Någon beskriver att det varit helt avgörande för projektets utveckling, medan andra lyfter att programmet möjliggjort ett bättre resultat och delvis styrt insatsens inriktning.

Figur 6: Har det faktum att projektet ingått i programmet för livsmedel och gröna näringar haft någon betydelse för projektets genomförande och/eller resultat? (N=10)

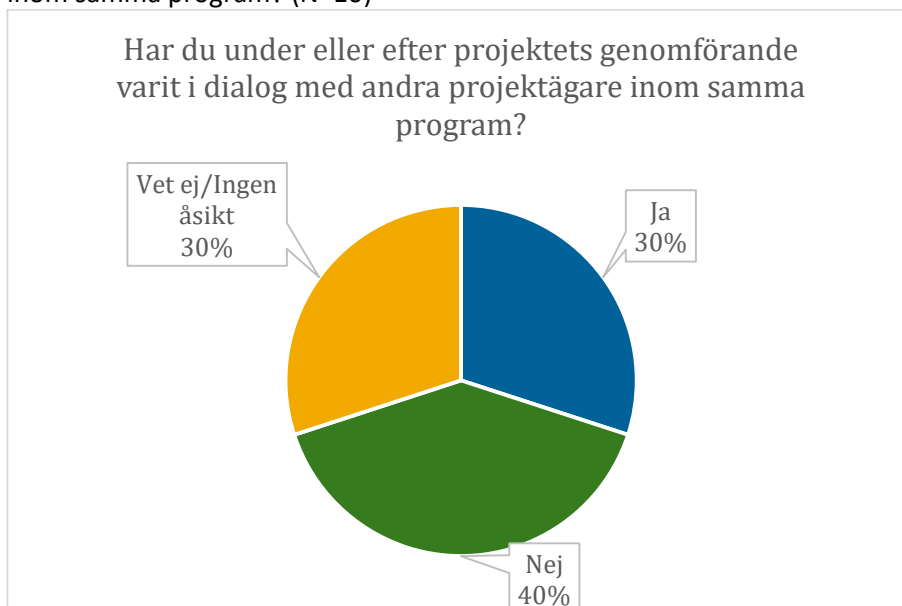

Behovsstyrd projektsamverkan snarare än större nätverksträffar

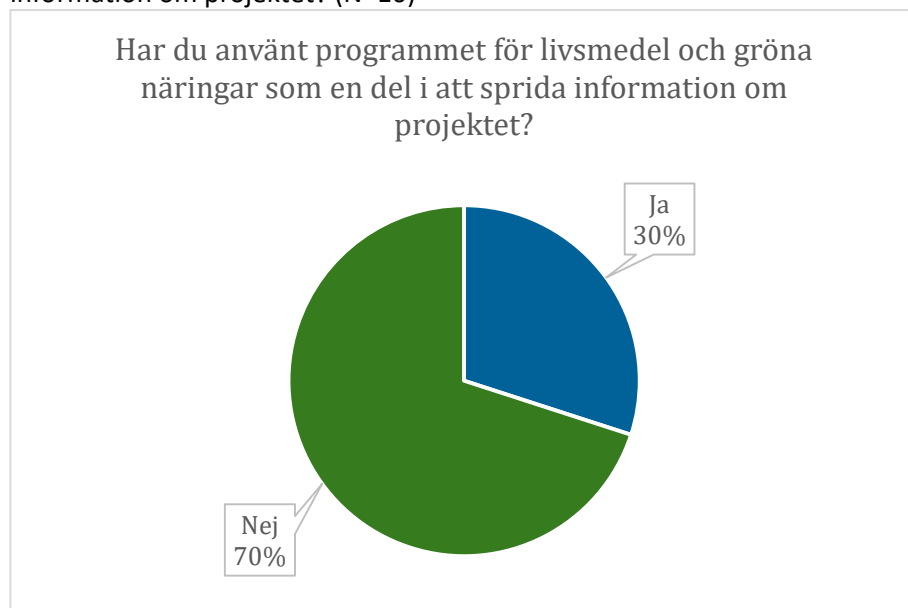
Programansvariga lyfter att VGR som samordnande funktion har en överblick och man kopplar vid behov ihop aktörer med gemensamma beröringspunkter. Det fanns som ambition att samla alla projektägare i en större konferens i syfte att möjliggöra dialog och skapa lärdomar, men detta har inte ägt rum.

Från projektägarnas håll visar diagrammet nedan på skilda enkätsvar avseende dialogen med andra projektägare inom samma program. Merparten svarar att de inte haft någon dialog och det är även en relativt stor andel som är osäkra. En av de svarande menar att det är svårt att veta. Även om de haft kontakt med ett flertal projekt inom de gröna näringarna är det oklart om deras finansiering kommit från detta program.

Figur 7: Har du under eller efter projektets genomförande varit i dialog med andra projektägare inom samma program? (N=10)

Figur 8: Har du använt programmet för livsmedel och gröna näringar som en del i att sprida information om projektet? (N=10)

En övervägande del – 70 % – av respondenterna anger att de inte använt programmet som en del i att sprida information om sitt projekt.

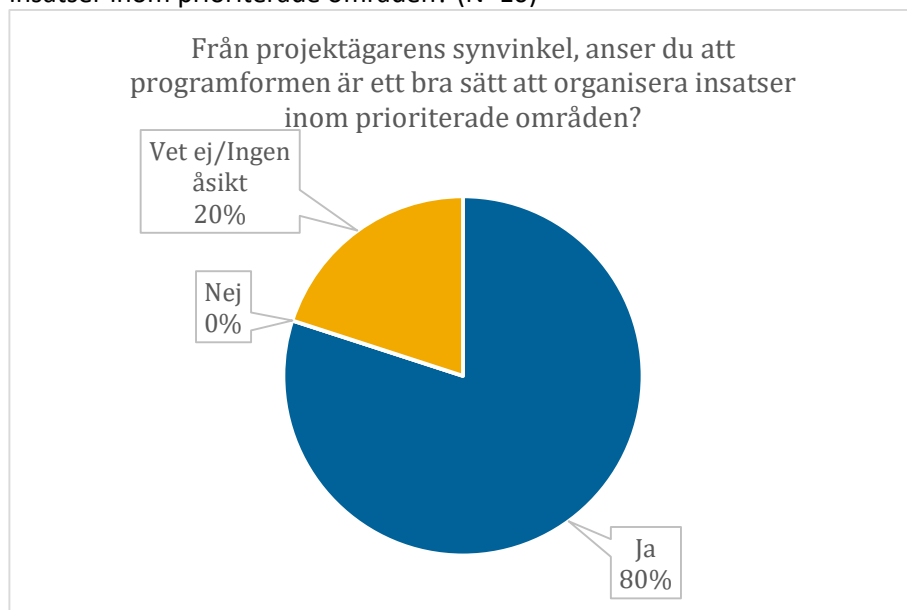
”Har kommunicerat att vi har medfinansiering från VGR, men inte specifikt från detta program. Hade VGR bett om det så hade vi gjort det.”

Program och teamarbete fortsatt viktigt – projektägarna nöjda med formatet

De olika funktionerna som programmen har behöver, enligt en av de ansvariga, finnas med i det fortsatta arbetet. Vidare bör vi i större utsträckning organisera oss mer i team, då programarbetet till stor del varit personberoende och sårbart. Genomförandet av den nya RUS:en skulle förslagsvis kunna ske via program som kopplas till de långsiktiga prioriteringarna. Styrkeområdena föreslås även fortsättningsvis beskrivas i program, medan de mer övergripande områdena som till exempel SME och kompetensutveckling kan integreras i RUS:ens långsiktiga prioriteringar. På så vis skapas skärningspunkter mellan de övergripande beskrivningarna i RUS:en och de mer specifika programmen. Ett ytterligare medskick från en av de ansvariga är att vi behöver arbeta mer med att kommunicera vad som sker. Som komplement till utvärdering och rapportering skulle vi kunna informera mer via ”story telling”, filmer och artiklar.

I projektägarnas enkätsvar anser en övervägande del – 80 % – att programformen är ett bra sätt att organisera insatser inom prioriterade områden. Ingen svarar nej, medan resterande 20 % inte vet eller inte har någon åsikt. En av respondenterna tillägger att arbetssättet är fördelaktigt under förutsättning att programmet är bra skrivet och finansierat.

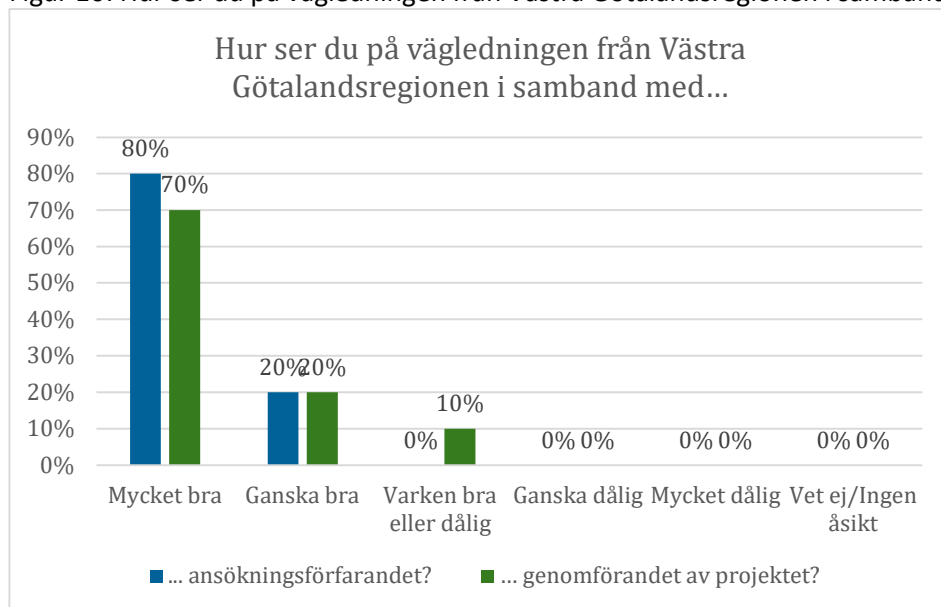
Figur 9: Från projektägarens synvinkel, anser du att programformen är ett bra sätt att organisera insatser inom prioriterade områden? (N=10)

De flesta projektägare nöjda i kontakten med Västra Götalandsregionen

En övervägande del av de projektägare som svarat på enkäten är nöjda med processen för såväl ansökan som rapportering. I ett par kommentarer framgår att handläggare/ekonomier hos VGR varit lätta att få kontakt med och har en god förståelse för projektägarens verksamhet. Några förbättringsåtgärder nämns som handlar om att VGR med fördel borde samordna sina processer med Tillväxtverket, då nuvarande rutin medför mycket merarbete för projekt med flera finansiärer. Även mallar och begrepp skulle behöva överensstämma i högre grad för att undvika feltolkningar.

Figur 10: Hur ser du på vägledningen från Västra Götalandsregionen i samband med... (N=10)

Som figuren visar är i stort sett samtliga svarande nöjda med vägledningen från VGR i samband med ansökan och genomförande av sitt projekt – hela 80 respektive 70 % anger att de är mycket nöjda. De som motiverar sina svar beskriver att VGR:s handläggare varit ett värdefullt stöd och bollplank med stort engagemang och hög kompetens.

3. Måluppfyllelse och resultat

Programmet ska bidra till de uppsatta målen inom insatsområdena *Ökad konkurrenskraft genom kraftsamling och innovation, Förbättrad kompetensförsörjning och attraktivitet i branschen samt Hållbar konsumtion av livsmedel.*

Inriktningsmål – har man nått fram?

En av de programansvariga lyfter svårigheten med inriktningsmål då det är svårt att veta om man har nått dit man ska. Det finns dock en tillförsikt vad gäller de projekt som ingår i programmet. Givet de utmaningar som finns kring att förändra hur arbetsmarknaden och hur näringslivet ser ut anser programansvariga att de har lyckats bra.

Inom insatsområdet *Ökad konkurrenskraft* finns flera starka aktörer som arbetar med innovation och forskning vilket innebär att man inom det området fått relativt många projektansökningar. Ett konkret exempel är SLU-projekten som i sin tur bottnar i en avsiktsförklaring från regionutvecklingsnämnden. Det är kanske projekt som inte innebär några nya företag eller sysselsättning men regionens roll har enligt en programansvarig varit att pusha forskningen i riktning mot ökad praktiskt nytta för företagare.

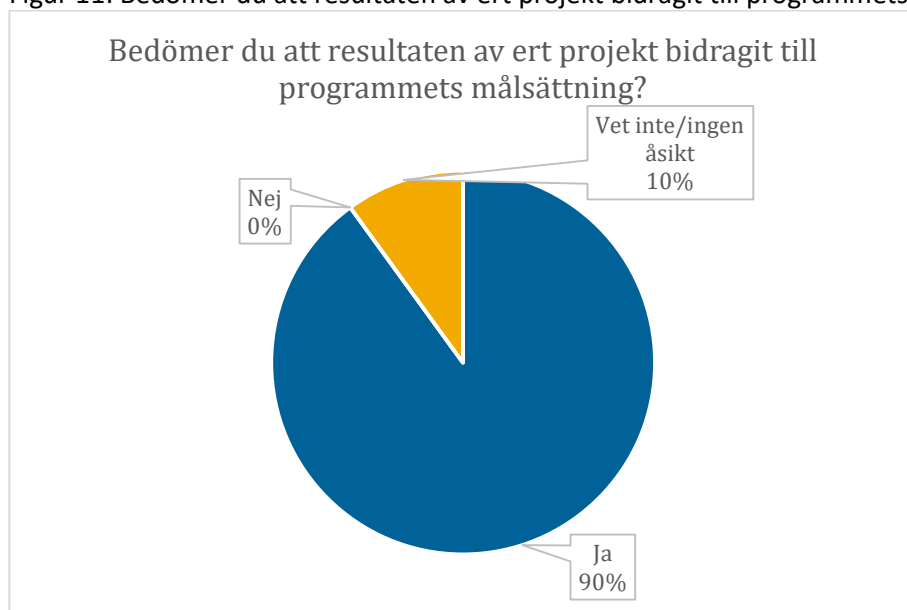
Det har upplevts som svårare att få till projekt inom området attraktivitet och kompetensförsörjning. Detta påverkar även måluppfyllelsen inom det området. Även om det enligt en av de programansvariga är möjligt att arbeta med kompetens inom regionens egen naturbruksförvaltning har aktörerna inom innovation och forskning en mer utvecklad projektägarkapacitet. Det fanns en idé om att under 2020 genomföra en utlysning med fokus på jämställdhet inom livsmedelskedjan som en dimension av branschens attraktivitet. Pandemin innebar dock att detta lades åt sidan.

En bransch som en av de programansvariga lyfter att man inte har lyckats att inkludera tillräckligt i programmets genomförande är restaurangsektorn. Det är en viktig bransch både utifrån antalet anställda och det är en ingång till arbetslivet för många unga och nyanlända. En orsak till att det inte har kommit igång är enligt den programansvarige delvis för att det inte finns någon Science Park eller liknande som är aktiv inom området, dvs det saknas en samlande aktör.

Av de 10 svarande på enkäten anser 90 procent att projektet har bidragit till programmets mål. En uttrycker det med:

”Det sammanfaller väl med inriktningen på vår verksamhet och vi gör god nytta för SME och större företag inom området gällande livsmedelsproduktion, primär och sekundär.”

Figur 11: Bedömer du att resultaten av ert projekt bidragit till programmets målsättning? (N=10)

Utveckling genom utvärderingar

Det lyfts av en programansvarig att det kan finnas svårigheter med att visa resultat men att följa de aktiviteter som genomförs ger en bra bild. Om det sedan finns en tydlig målgrupp är det även relevant att följa parametern *vad tycker aktörerna*. En utvärdering² av tre livsmedelssatsningar som genomfördes under 2019 hade just fokus på målgruppens uppfattning³, i detta fall livsmedelsföretagens. Utvärderarnas övergripande slutsats var att satsningarna fyller en funktion och att företagen är nöjda. Satsningarnas bedömdes som förutsättningsskapande där livsmedelsföretagen genom ökad kunskap och fler kontakter ges möjlighet att utveckla sina verksamheter. Livsmedelssatsningarna bedömdes dock sakna vissa kontrollfunktioner för att följa upp hur företagen utvecklas. En annan slutsats som lyftes var att målstrukturen bör ses över vad gäller de tre satsningarna. Framförallt rekommenderar utvärderarna ”en tydligare kommunicerat mållogik mellan de insatser som genomförs och de övergripande mål som ska uppnås”.

Genom att inkludera flera projekt/verksamheter i en gemensam utvärdering har enligt en av de programansvarige bidragit till att man har kunnat utveckla området. Det har inneburit resultat som gör att man kan jobba än bättre i dessa satsningar.

Andra insatser med bäring på målen

Med koppling till programmets område finns det nationella medel, inte minst via CAP(Common Agricultural Policy – Eus jordbrukspolitik). Den innebär att en viktig del i arbetet med programmet riktas mot den nationella nivån, bland annat i kopplat till den nationella livsmedelsstrategin, samt medverka i dialog inför kommande programperioden av Jordbrukspolitiken m.m.

² Utvärdering hos tre satsningar inom livsmedelsområdet, VGR Analys 2019:38. Genomförd av Oxford Research AB på uppdrag av Västra Götalandsregionen.

³ Lokalproducerat i Väst, LivsmedelsAcceleratorn och Nordic Taste and Flavor Centre.

De programansvariga deltar även i olika nätverk och samverkansgrupper, till exempel har Livsmedelsverket ett nätverk för alla regioner som drivs inom mat och hälsa samt en mer strategisk samverkan med Region Halland och Region Skåne.

För att kunna arbeta mot programmets mål lyfter en programansvarig behovet av bra underlag, rapporter och statistik. Till exempel har man tillsammans med Skåne och Östergötland tagit fram en analys vad gäller kompetensförsörjning⁴. Resultatet av analysen är enligt en programansvarig att detta område har tagit fart.

Västra Götaland ett område där livsmedelsnäringen är viktig

Ett betydelsefullt resultat av programmet och dess genomförande är att regionen upprätthåller och förstärker den bild som finns av att det sker mycket forskning och innovation inom livsmedelsområdet i Västra Götaland. Ett exempel som en programansvarig lyfter är LivsmedelsAcceleratorn som anges ha fått nationell uppmärksamhet. Även Agroväst är en viktig betydelsefull satsning. De erhåller verksamhetsbidrag av regionutvecklingsnämnden som de sedan använder för att söka forsknings- och innovationsresurser, till exempel att de antagits till Vinnovas utvecklingsprogram för klusterorganisationer. Vidare säger en programansvarig att det inte minst under pandemin har visat att det finns ett behov av uppbyggda strukturer, där till exempel Lokalproducerat i Väst har kunnat hjälpa företag att hitta nya kunder.

Offentliga måltider

Inom ramen för programmet har även medel till offentliga måltider beviljats. En utvärdering⁵ som genomfördes under 2020 hade fokus på tre satsningar; Mer lokal mat i offentliga kök, Skolmatsakademin och Måltid Sverige. Utvärderarna bedömning var att satsningarna har hög relevans för sina utpekade målgrupper och har bidragit till resultat hos de som utgör målgruppen. Satsningarnas positiva resultat handlar framför allt om att deras inriktning och aktiviteter i hög utsträckning möter målgruppens behov och utmaningar. Satsningarna upplevs vidare att sprida kunskap som är relevant, och som bidrar till målgruppens arbete med hållbara offentliga måltider. Utvärderarna gör bedömningen att de tre satsningarnas främsta mervärde är de nätverk som skapats mellan olika aktörer. Nätverken upplevs av målgrupperna som större och kraftfullare samt bidrar till ett ökat utbyte mellan deltagarna.

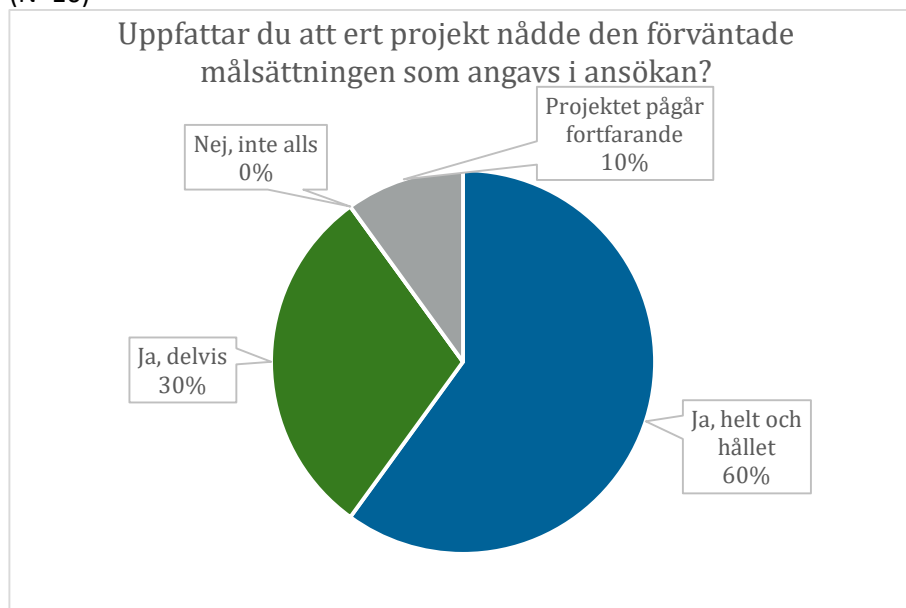
Uppnådde förväntad målsättning - långsiktighet

Av de svarande på enkäten som har ett avslutat projekt svarade alla att projektet helt och hållet eller delvis nått sin förväntade målsättning enligt ansökan.

⁴ Morgondagens kompetensförsörjning i livsmedelsproduktion – en explorativ studie med fokus på Skåne, Västra Götaland och Östergötland, www.vgregion.se/analysportalen.

⁵ Utvärdering av satsningar inom hållbara offentliga måltider, VGR Analys 2020:44. Genomförd av Oxford Research AB på uppdrag av Västra Götalandsregionen.

Figur 12: Uppfattar du att ert projekt nådde den förväntade målsättning som angavs i ansökan? (N=10)

Alla svarande anser även att deras projekt har bidragit till långsiktiga och bärkraftiga effekter. De få som motiverar sitt svar lyfter bland annat ökad kunskap och nya samarbeten mellan företagare och forskningen:

"Oh ja. Vi har stärkt vår kapacitet och roll i innovationssystemet, och kan därigenom göra än större nytta för målgruppen."

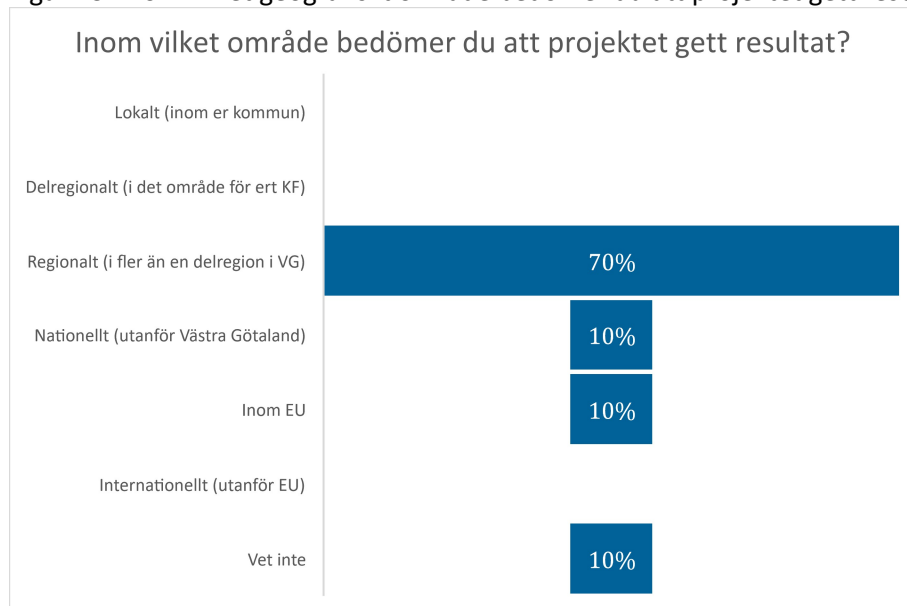
"Optimering näringstillförsel, digitalisering, teknikframsteg, nya insikter hos företagare och nya samarbeten företag emellan och med forskningen."

Främst regional påverkan

Som figuren nedan visar har merparten angett att resultaten främst varit betydelsefulla regionalt även om någon av de som kommenterar lyfter att man gärna hade markerat fler nivåer:

"Både lokalt, delregionalt och regionalt. Men till vissa delar även nationellt och i Skandinavien."

Figur 13: Inom vilket geografiskt område bedömer du att projektet gett resultat? (N=10)

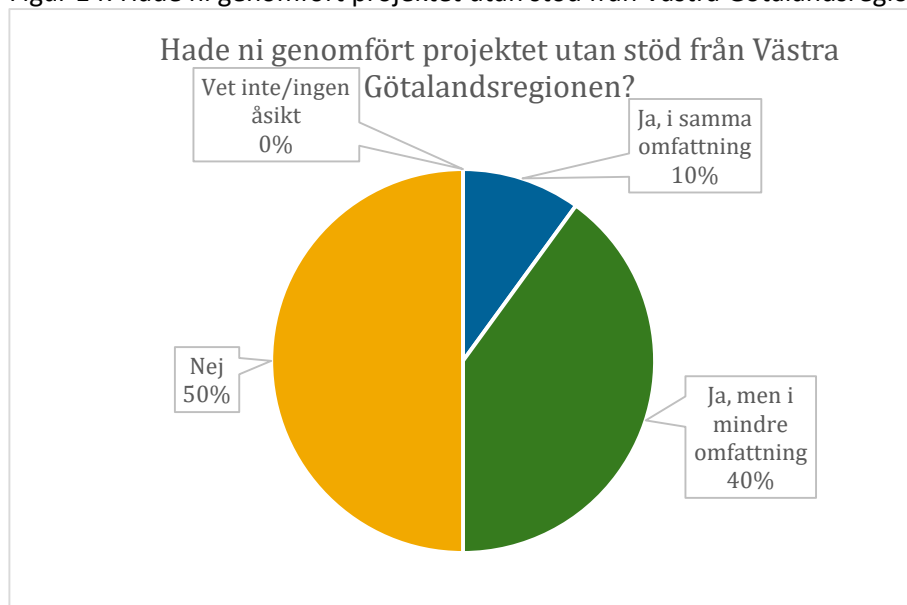

Genomförts utan stöd

Som mått på programmets betydelse ställdes enkätfrågan om projekten skulle ha genomförts utan stöd. Av de 10 som svarade är det 50 procent som svarar nej på frågan. De andra fem svarar ja antingen i samma omfattning eller i mindre omfattning. En svarande lyfter behovet av medfinansiering kopplat till EU-projekt:

”ERUF kräver 50-60 % medfinansiering, och då är VGR den man framförallt vänder sig till. Vid projekt finansierade genom Landsbygdsprogrammet eller H2020 så klarar vi oss utan VGR.”

Figur 14: Hade ni genomfört projektet utan stöd från Västra Götalandsregionen? (N=10)

Indikatorutfall

Tabellen nedan visar på indikatorutfallet i de avslutade projekten per december 2020. Att notera är att alla indikatorer utom två har ett högre (eller lika) utfall jämfört med beslut.

Tabell 1: Utfall av VG2020-indikatorer i avslutade projekt

Indikatorer	Förväntat resultat			Utfall		
	Kvinnor	Män	Totalt*	Kvinnor	Män	Totalt*
Antal individer i entreprenörsfrämjande aktiviteter			450			724
Antal individer som får rådgivning			120			129
Antal individer i kompetensutvecklingsinsats			50			108
Antal företag som får rådgivning			310			345
Antal nya/utvecklade varor, tjänster eller processer			6			6
Antal nya produkter som kommersialiseras			50			57
Antal internationella FoU-samarbeten			3			5
Antal företag som genomför miljöförbättrande åtgärder			90			81
Antal organisationer och företag som deltar i internationella Fol-program			44			36
Antal nya metoder, verktyg och arbetssätt			3			3
Antal företag som utvecklar produkter			5			8
Antal privata eller offentliga företag och organisationer som samverkar			305			318

*I totalen ingår även de utfall som inte fördelats på kvinnor/män